

de part, kan denne part dog skride ind, jfr. *stk. 4*, herunder evt. hjemsende de pågældende, men ikke personellet som helhed.

Afsnit III

Behandlingen af personer der er i en stridende parts magt

Kapitel I

Anvendelsesområde og beskyttelse af personer og genstande

Ifølge *artikel 72* supplerer bestemmelserne i Afsnit III reglerne i fjerde Genèvekonvention om beskyttelse af civile og civile genstande samt andre traktater om menneskerettigheder under væbnede konflikter. Af betydning for Danmark er i den forbindelse særlig den europæiske menneskerettighedskonvention (Bkg. nr. 20 af 11. juni 1953, Lovt. C) og FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder (Bkg. nr. 30 af 29. marts 1976, Lovt. C), der som udgangspunkt gælder både i fredstid og under væbnede konflikter. Uagtet disse konventioner gennemgående indeholder mere detaljerede regler end protokollen på de områder, som er fælles for de forskellige traktatkomplekser, specielt protokollens *artikel 75*, kan protokollen få selvstændig betydning i det omfang, man måtte benytte sig af den i menneskerettighedskonventionerne indeholdte begrænsede adgang til at fravige disse under en væbnet konflikt.

I medfør af *artikel 73* udvides beskyttelsen i del I og del III i fjerde Genèvekonvention til at omfatte flygtninge og statsløse, som var anerkendt som sådanne inden konfliktens udbrud, men ikke personer, som bliver flygtninge eller statsløse under konflikten. Disse vil imidlertid i lighed med andre flygtninge og statsløse efter omstændighederne være beskyttet af andre traktater, især menneskerettighedskonventionerne og Genèvekonventionen af 28. juli 1951 om flygtnings retsstilling med tillægsprotokol af 31. januar 1967.

Artikel 74 pålægger deltagerstaterne at lette genforeningen af familier, der er blevet splittet som følge af konflikten, og bistå humanitære hjælpeorganisationer i deres bestræbelser i så henseende.

Artikel 75 foreskriver en fundamental beskyttelse for personer, som er i en stridende parts magt, og som ikke efter andre regler i Genèvekonventionerne eller protokollen har krav på en bedre behandling. Bestemmelsen får således selvstændig betydning for f.eks. modpartens civile, som anklages for at have deltaget i fjendtligheder, personer fra en stat, som ikke deltager i Genèvekonventionerne eller protokollen, samt for lejesoldater og

spioner. Bestemmelsen tager ikke udtrykkeligt stilling til, om den også gælder i forholdet mellem en stat og dens egne borgere. Spørgsmålet er uafklaret, men henvisningen til regler om »andre gældende menneskerettigheder« i *artikel 72* tilsiger, at *artikel 75* også gælder i forholdet mellem en stat og dens egne borgere. *Stk. 2* forbyder en række nærmere angivne krænkelse af personers liv eller helbred eller i øvrigt af deres personlige integritet. Disse regler er opfyldt i dansk ret. *Stk. 3 og 6* fastsætter visse regler om behandlingen af personer, der er anholdt, tilbageholdt eller interneret. *Stk. 4 og 7* angiver en række retsplejegarantier for personer, der er anklaget eller dømt for forbrydelser, der har forbindelse med en væbnet konflikt. Endelig fastslår *stk. 8*, at *artikel 75* ikke begrænser andre mere begunstigede folkeretlige regler.

Denne artikels bestemmelser er opfyldt i dansk ret ved reglerne i straffeloven, retsplejeloven og den militære retsplejelov.

Specielt for så vidt angår *stk. 4*, hvorefter ingen må retsforfølges eller straffes af den samme part for en forseelse, for hvilken en endelig dom, der enten frifinder eller dømmer denne person, tidligere er blevet afsagt efter samme lov og samme juridiske procedure, bemærkes dog, at denne bestemmelse kan forstås således, at den forbyder genoptagelse af en straffesag på nyt grundlag, således som der i retsplejelovens § 976 er åbnet en vis mulighed for. Danmark har taget forbehold over for *artikel 14*, *stk. 7*, i FN-konventionen af 16. december 1966 om borgerlige og politiske rettigheder, der indeholder en i det væsentlige tilsvarende bestemmelse. Regeringen agter under hensyn hertil at tage et tilsvarende forbehold over for denne bestemmelse.

Kapitel II

Foranstaltninger til fordel for kvinder og børn

Artikel 76 indeholder regler om beskyttelse af kvinder, herunder om beskyttelse mod kønsfrihedsforbrydelser, jfr. *stk. 1*, om fremskyndelse af behandlingen af sager, der involverer frihedsberøvelse af gravide kvinder og kvinder med små børn, jfr. *stk. 2*, og om forbud mod eksekution af dødsstraf for sådanne kvinder, jfr. *stk. 3*.

Artikel 77 og 78 indeholder regler om særlig beskyttelse af børn, herunder et krav om, at børn under 15 år så vidt muligt ikke deltager i fjendtlighederne, men sker det alligevel, skal modparten yde beskyttelse efter *artikel 77*, uanset om de er krigsfanger. *Artikel 77*, *stk. 4* bestemmer, at børn, som frihedsberøves, skal holdes adskilt fra voksne.